

Χρονικό για την απελευθέρωση της **Ξάνθης**,

στις **4 Οκτωβρίου 1919**

Η 4^η Οκτωβρίου είναι ορόσημο στη νεότερη ιστορία της Θράκης. Είναι η ευτυχής κατάληξη μιας σειράς πολεμικών και διπλωματικών αγώνων και προσπαθειών, που μπορούμε να πούμε ότι άρχισαν τουλάχιστον 7 χρόνια νωρίτερα, στις 4 Οκτωβρίου 1912, όταν έμπαινε η Ελλάδα στον **Α' Βαλκανικό πόλεμο**.

Α) **Πρώτη οκτάμηνη βουλγαρική κατοχή** (1912-1913). Αρχή διωγμών με στόχο τον εκβουλγαρισμό της Θράκης.

Β) Πρώτη απελευθέρωση εξαιρετικά βραχύβια (μόλις 15 ημερών)-, της Δ. Θράκης από τον ελληνικό στρατό (13-14 Ιουλίου 1913) Οι τότε μεγάλες δυνάμεις επεδίκασαν και πάλι τη Δ. Θράκη στην ηττημένη Βουλγαρία (Συνθήκη Βουκουρεστίου 28 Ιουλίου 1913) και ο ελληνικός στρατός υποχώρησε. Φυγή των Ελλήνων της Θράκης και μάλιστα των κατοίκων της Ξάνθης προς τη Μακεδονία και την Πόλη.

Γ) **Δεύτερη βουλγαρική κατοχή** της Θράκης (Οκτώβριος 1913-Οκτώβριος 1919). Ληλασία και αρπαγή των ελληνικών περιουσιών, βιαιοπραγίες σε βάρος του εναπομείναντος ελληνικού πληθυσμού, κλείσιμο σχολείων και εκκλησιών και προσπάθεια «εκβουλγαρισμού» της Θράκης. Ερήμωση της Ξάνθης.

Δ) Πρώτος Παγκόσμιος πόλεμος (1914-1918). Πείνα και δυστυχία στη Θράκη. Νέα πολεμική αντιπαράθεση Ελλήνων και Βουλγάρων. Νίκη των Ελλήνων. Συνθηκολόγηση Βουλγαρίας (Οκτώβριος 1918).

Ε) Μαραθώνιες συζητήσεις στο Παρίσι (στο συνέδριο Ειρήνης) για την τύχη της Θράκης. Διεκδικήσεις των Ελλήνων, αντιδράσεις των Βουλγάρων αλλά και «φίλων» και συμμάχων της Ελλάδας (Ιανουάριος - Σεπτέμβριος 1919).

ΣΤ) Τελική απόφαση για δημιουργία, έστω προσωρινά «Διασυμμαχικού κράτους» στη Δ. Θράκη, υπό Γαλλική Διοίκηση. Ο Βενιζέλος αιτείται και πετυχαίνει την υπαγωγή της Δυτικής Θράκης στην ελληνική επικράτεια και θέτει αξιώσεις στην Ανατολική Θράκη

Ζ) Στις **4 Οκτωβρίου 1919** αρχίζει η προέλαση των συμμαχικών δυνάμεων στη Δ. Θράκη. Πρώτος εισέρχεται ο ελληνικός στρατός και καταλαμβάνει «το τρίγωνο της Ξάνθης» (περίπου σημερινό Νομό Ξάνθης, μέχρι τον ποταμό Κομπάτο του Ιάσμου) ενώ οι υπόλοιπες συμμαχικές δυνάμεις προωθούνται ανατολικότερα μέχρι τον Έβρο. Η 4η Οκτωβρίου έγινε η αρχή για την απελευθέρωση και στη συνέχεια

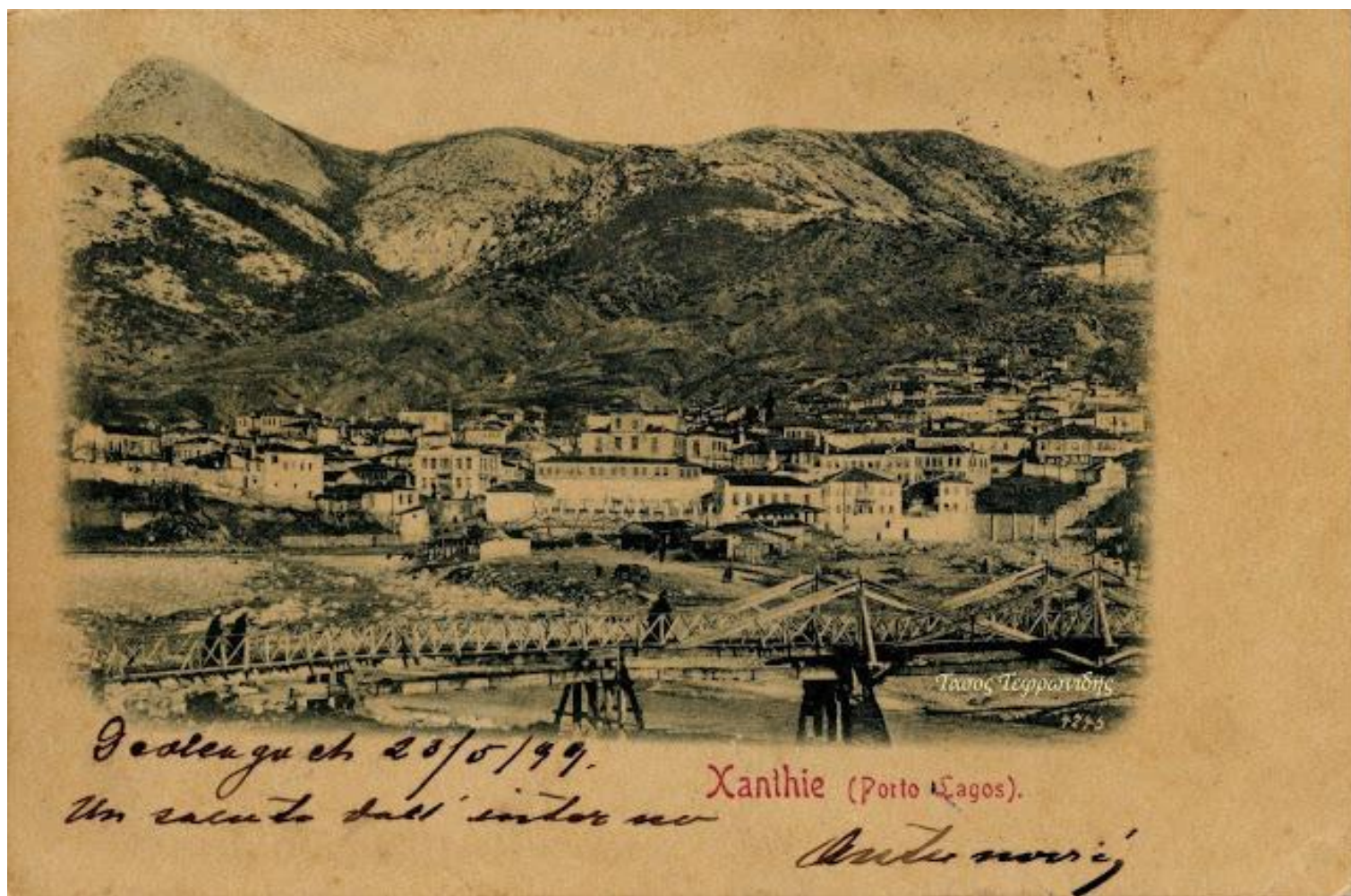
ενσωμάτωση της Δ. Θράκης στην Ελλάδα. Βέβαια πολλά έπρεπε να γίνουν και έγιναν μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα (Παλιννόστηση των Θρακών κυρίως των Ξανθιωτών, αφοπλισμός Βουλγάρων «χωροφυλάκων», οργάνωση ελληνικής κυβερνητικής μηχανής κ.ά.).

Η) Στις 14 Μαΐου 1920 η **9η ελληνική Μεραρχία**, υπό το **στρατηγό Γ. Λεοναρδόπουλο**, η μεραρχία Σερρών του Ζυμβρακάκη και η Μεραρχία Ξάνθης του Μαζαράκη-Αιινιάν απελευθερώνουν τη Δυτική Θράκη και έτσι ενσωματώνεται στον κορμό της Ελλάδας..Οι σύμμαχοι της Ελλάδος παραχώρησαν τη διοίκηση και φύλαξη της Δ. Θράκης στις ελληνικές στρατιωτικές και πολιτικές αρχές, για να τη διοικούν και φρουρούν «εν ονόματι των συμμάχων».

Θ) Τέλος, στις 28 Ιουλίου 1920 με **μια από τις συνθήκες των Σεβρών** η Δ. Θράκη παραχωρήθηκε για να ενσωματωθεί στην Ελλάδα.

Φωτογραφίες από την Ξάνθη εκείνης της εποχής

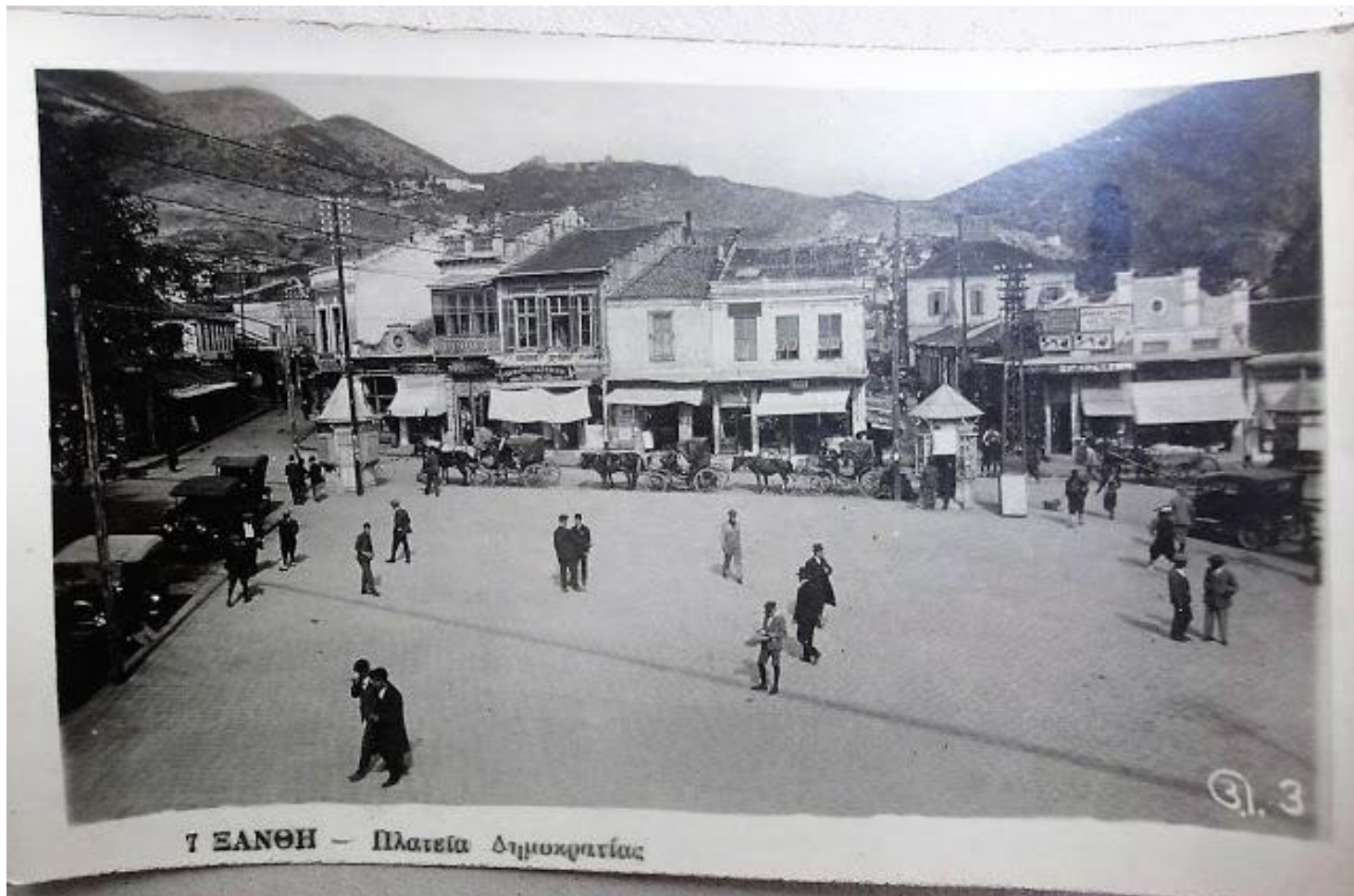
1. Φωτογραφίες από την περιοχή που είναι το παλιό γήπεδο της Ξάνθης.

2. Φωτογραφίες από την πλατεία της Ξάνθης.

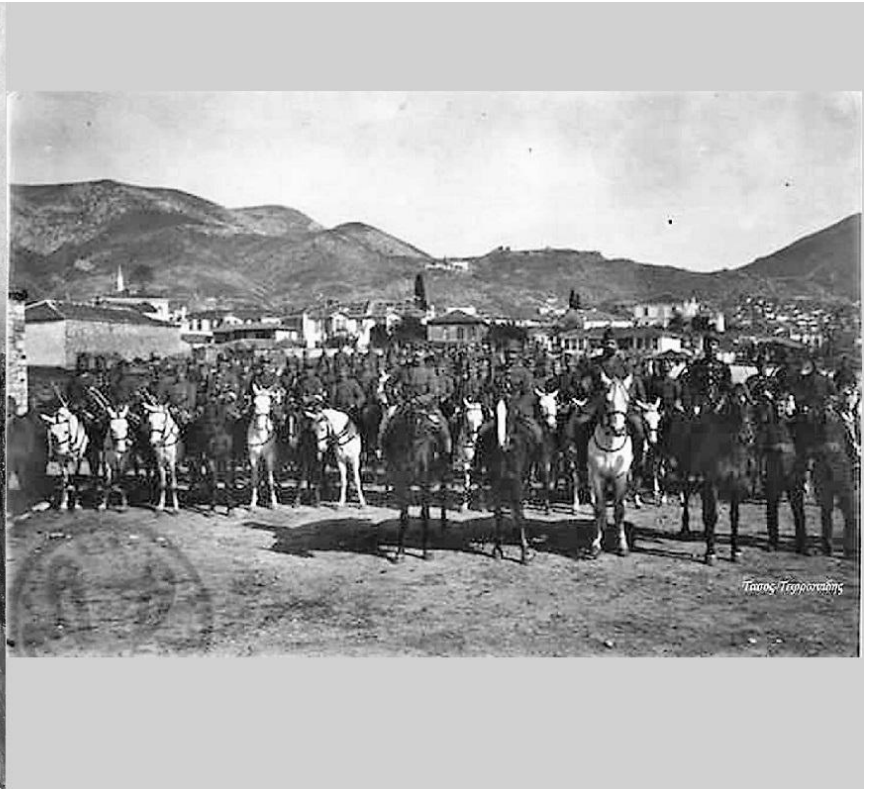

Φωτογραφία από την περιοχή που σήμερα βρίσκεται το «παζάρι» της Ξάνθης

4 Οκτωβρίου 1919:
Απελευθέρωση της Ξάνθης από τον ελληνικό στρατό.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΞΑΝΘΗ !